

TÉR-EPI PILOT szakrendszer használati segédlete

Kedves Felhasználó!

Üdvözljük a Semmelweis Egyetem Epidemiológiai és Surveillance Központ TÉR-EPI szakrendszerének PILOT programjában! Az alábbi lépések segítik Önt a rendszer használatában és elvezetik a regisztrációtól az epidemiológiai mutatók és megjelenítéseinek letöltésén keresztül azok egyszerű értelmezéséig. Az értelmezéshez részletes leírást a <https://semmelweis.hu/esk/kutatas/ter-epi-terepidemiologiai-rendszer/> oldalon található „Módszertani útmutatóban” talál.

Kérjük, hogy a magabiztosabb, pontosabb elmezőkészítés érdekében e felhasználási segédlet információit egészítse ki a „Módszertani útmutató” vonatkozó részeinek áttekintésével is!

Jó munkát kívánunk!

Üdvözlettel, a TÉR-EPI PILOT készítői

1. A TÉR-EPI PILOT elérhető: <https://semmelweis.hu/esk/kutatas/ter-epi-terepidemiologiai-rendszer/> oldalon a zöld gombra kattintva (1).

The screenshot shows a web browser window displaying the website for the Epidemiological and Surveillance Center of Semmelweis University. The page title is "TÉR-EPI". The navigation menu includes "KAROK" and "BETEGELLÁTÁS". The main content area features a search bar and a list of menu items: "TÉR-EPI PILOT", "BŐVEBBEN", "PUBLIKÁCIÓK", "PARTNEREK", and "TOBBLEHÁLÓZÁS MONITOROZÁSA". A red arrow points to the "TÉR-EPI PILOT" button, which is highlighted with a red box. The text on the page describes the system's purpose and provides information about its use, including a link to the "Módszertani útmutató" (Methodological Guide).

2. Az első lépés: Regisztráció (2). Néhány személyes adat megadásával a REGISZTRÁCIÓ gombra kattintva (3) megtörténik az Ön regisztrációja. Amennyiben regisztrált, úgy kérjük, jelentkezzen be a megadott e-mailcíme és jelszava segítségével (4)! A jelszavát ne felejtse el!

2

terepi.semmelweis.hu

Főoldal Bejelentkezés Regisztráció

TÉREPI PILOT

Üdvözljük a Semmelweis Egyetem Epidemiológiai és Surveillance Központja által fejlesztett TEREPI rendszerben!

A rendszer használatához regisztráció és bejelentkezés szükséges.

[Bejelentkezés](#) | [Regisztráció](#)

A honlap a Semmelweis Egyetem **Egészségbiztonság Nemzeti Laboratórium RRF-2.3.1-21-2022-00006** projektének támogatásával készült el.

Széchenyi Terv Plusz
Építsük együtt Magyarországot

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Az Európai Unió finanszírozásával
NextGeneration EU

esk@semmelweis-univ.hu © SE Epidemiológiai és Surveillance Központ 2023

3

terepi.semmelweis.hu/register

Főoldal Bejelentkezés Regisztráció

Bejelentkezés

Teljes név*

E-mail cím*

Munkahely*

Beosztás, munkakör*

Jelző*

- A jelző nem lehet hasonló a személyes adatok egyikéhez sem.
- A jelzőnek legalább 8 karakter hosszúnak kell lennie.
- A jelző nem lehet a túl gyakran használt jelszavak közül.
- A jelző nem állhat csak számjegyekből.

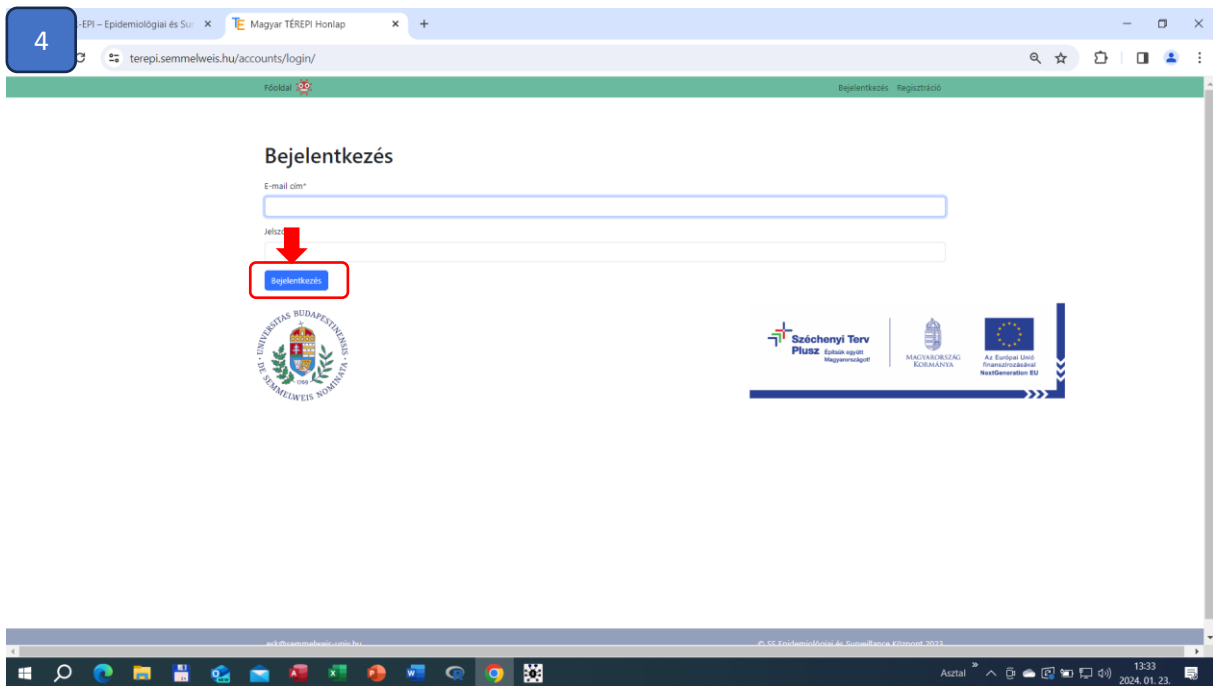
Jelző megerősítése*

Figyelem! A megadott jelzőt, ellenőrizze célszerűen.

Elfogadom az általános szerződési feltételeket.

[Regisztráció](#)

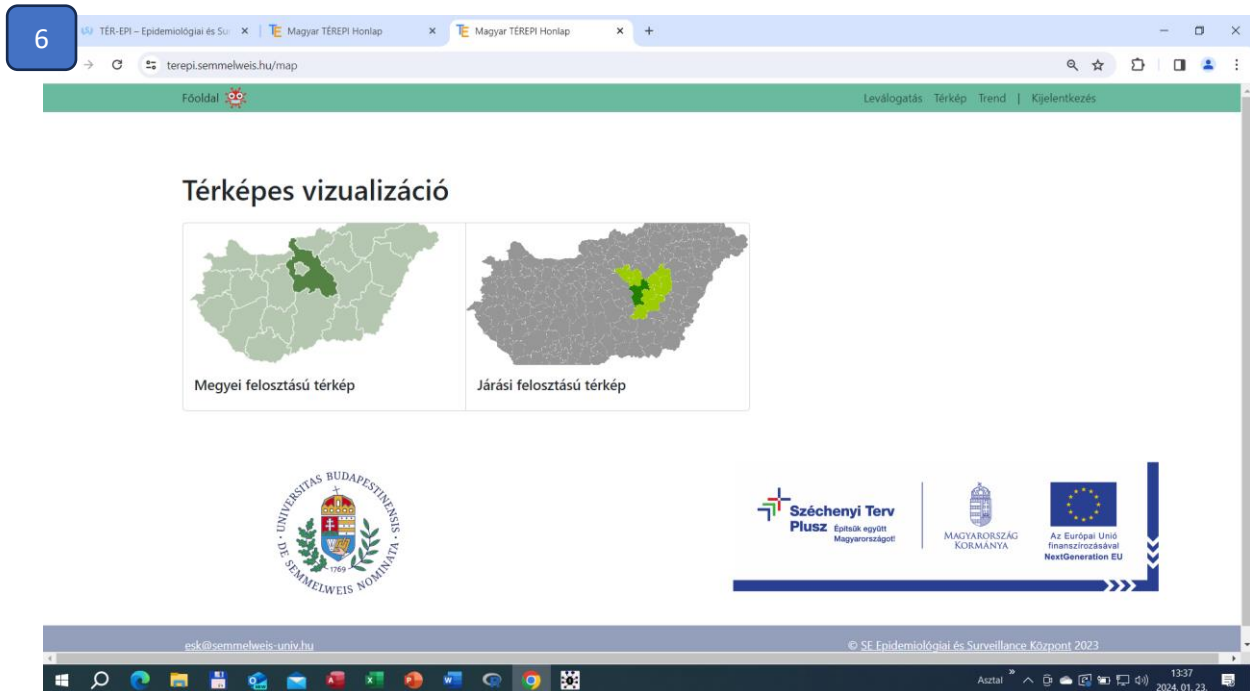
Ha már regisztrált az oldalra, kérjük [jelentkezzen be](#).

3. A bejelentkezés után az egyes leválogatási, letöltési lehetőségek közül választhat: az adatlekérdezés, a térképek és trend grafikonok letöltése lehetőségeit találja ezen az oldalon (5).

4. Amennyiben az 5. pontban bemutatott lehetőségeknél a „TÉRKÉP”-re kattint, úgy az epidemiológiai mutatók térbeli eloszlásának térképes vizualizációjához ér, ahol vármegyei és járási szintű felbontásban tekinthet meg térképeket (6).

5. A „vármegyei felosztású térkép”-re kattintva, a magyar lakosság vármegyei szintű halálzási adatait kérdezhetik le (7), a legördülő sávokból választhatja ki céljának megfelelően a halál okát, a korcsoportot, az időszakot és a nemet. Így a saját lekérdezési feltételei szerint lesznek hozzáférhető/lekérdezhető a térképek. A PILOT program keretében:

- a. **2017-2021 közötti időszak** kiválasztásakor (8) a teljes lakosság (0-x évesek), a 25-64 éves és a 65 éves, vagy idősebb (65-X éves) korcsoportú férfi és női népesség esetében a következő halálokok vonatkozásában kérdezhet le vármegyei szintű térképeket:
- általános halálozás (összes ok miatt)
 - halál okai csoportok szerint:
 - keringési rendszeri betegségek
 - rosszindulatú daganatok
 - emésztőrendszer betegségei
 - légzőrendszer betegségei miatti halálokok;
 - külső ok szerinti halálokok.
- b. **2020-2021 közötti időszak** kiválasztásakor pedig a teljes lakosság (0-x évesek), a 25-64 éves és a 65 éves, vagy idősebb (65-X éves) korcsoportú férfi és női népesség esetében a COVID-19 miatti halálozás térképeit jelenítheti meg kiválasztásakor (8).

Ezeket (a fenti időszakokra összevont) térképeken (9) ábrázolt mutatók **Standardizált Halálozási Hányadosok** (lásd Módszertani útmutató). Adott vármegye területére helyezve a kurzort plusz információt nyerhet a terület megnevezéséről és a Standardizált Halálozási Hányados szintjéről (10).

A Standardizált Halálozási Hányados (SHH) rövid értelmezése:
amennyiben a vizsgált népességcsoportban az

SHH = 1,00 akkor az országos szinttől nem különbözik a halandóság,
SHH < 1,00 akkor az országos szintnél alacsonyabb a halandóság,
SHH > 1,00 akkor az országos szintnél magasabb a halandóság.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a mutató közvetlen (vármegyék, korcsoportok, nemek közötti) összehasonlításra nem alkalmas, csak az országos referencia szinttől való eltérés értelmezhető általa.

- c. **2007-től 2021-ig egy-egy adott év** kiválasztásakor (kivéve a COVID-19 halálozást, mert az évenként nem, csak 2020-2021 évre összevontan tölthető le) az a. pontban leírt halálokoknak megfelelően a teljes lakosság (0-x évesek), a 25-64 éves és a 65 éves, vagy idősebb (65-X éves) korcsoportú férfi és női népesség halálozási térképeit töltheti le évenként (11).

Ezen (az évenkénti) térképeken (11) ábrázolt mutatók **100000 főre vonatkoztatott Standardizált Halálozási Arányszámok** (lásd Módszertani útmutató). Adott vármegye területére helyezve a kurzort plusz információt nyerhet a terület megnevezéséről és a Standardizált Halálozási Arányszám, továbbá a lekérdezésnek megfelelő országos értékről (12).

7

Főoldal Leválogatás Térkép Trend | Kijelentkezés

Térképes vizualizáció

Halál oka*
Általános halálozás

Korcsoport*
0-X

Időszak*
2007

Nem*
férfi

Kérem a térképet

UNIVERSITAS BUDAPESTINENSIS
Széchenyi Terv Plusz
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Az Európai Unió finanszírozásával NextGeneration EU

8

Térképes vizualizáció

Halál oka*
Általános halálozás

Korcsoport*
0-X

Időszak*
2017-2021

Nem*
férfi

Kérem a térképet

Térképes vizualizáció

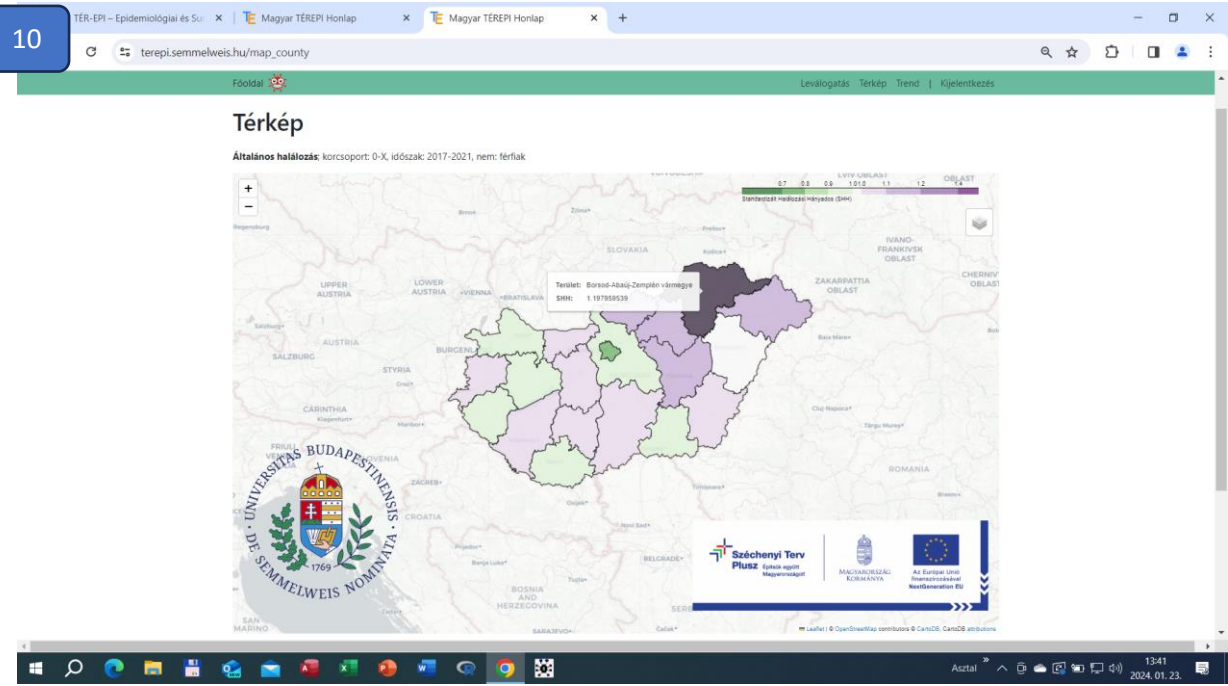
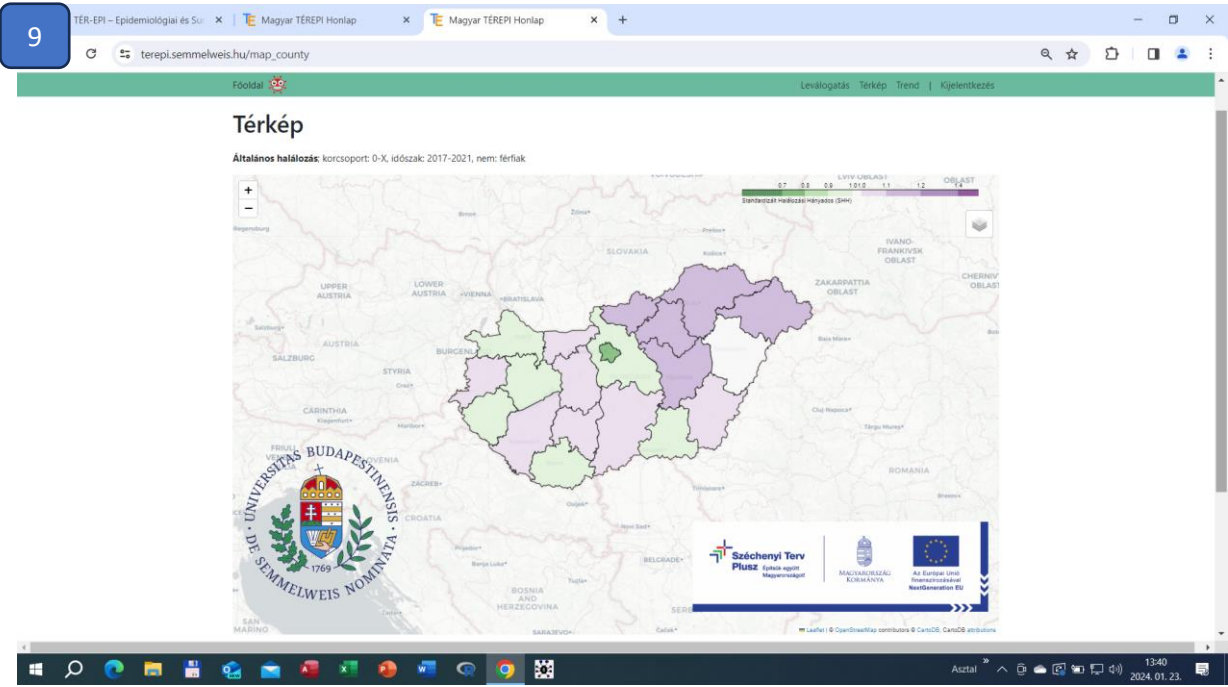
Halál oka*
Általános halálozás

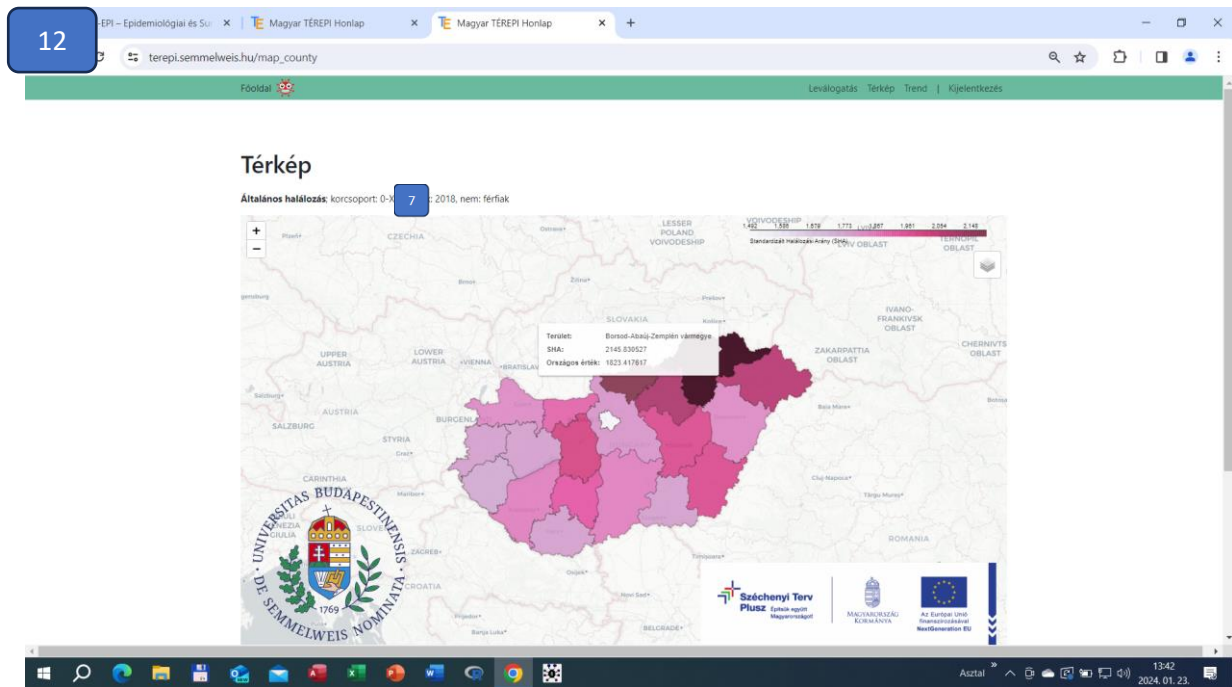
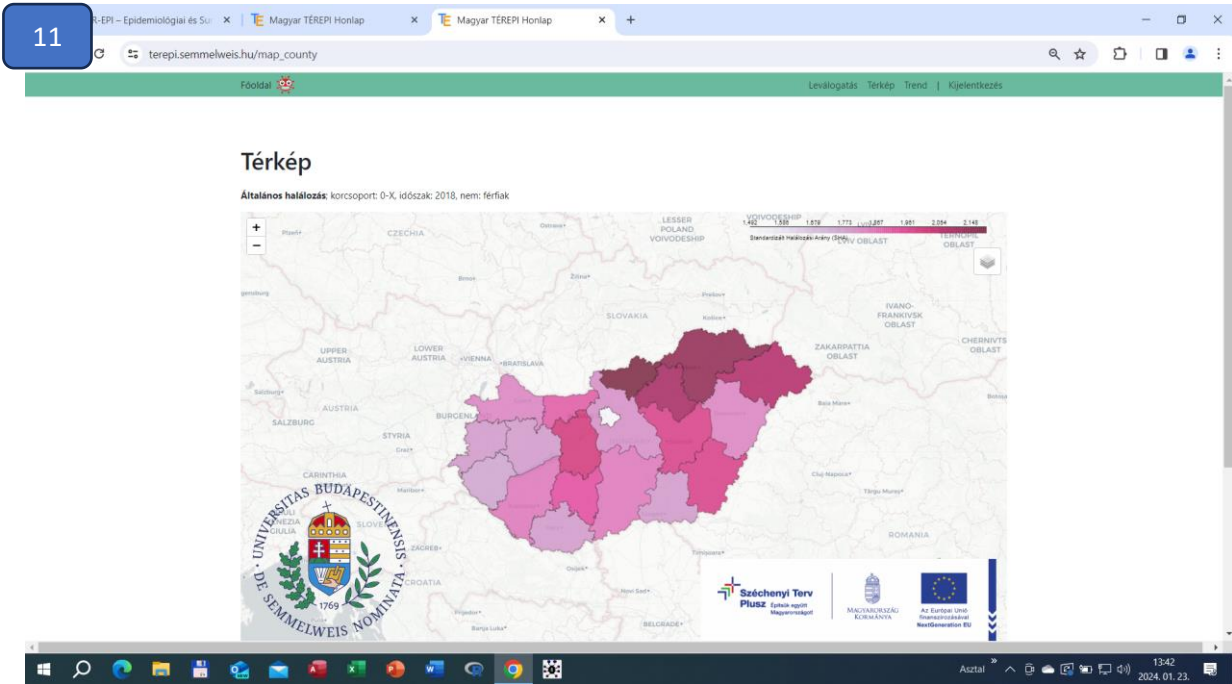
Korcsoport*
0-X

Időszak*
2020-2021

Nem*
férfi

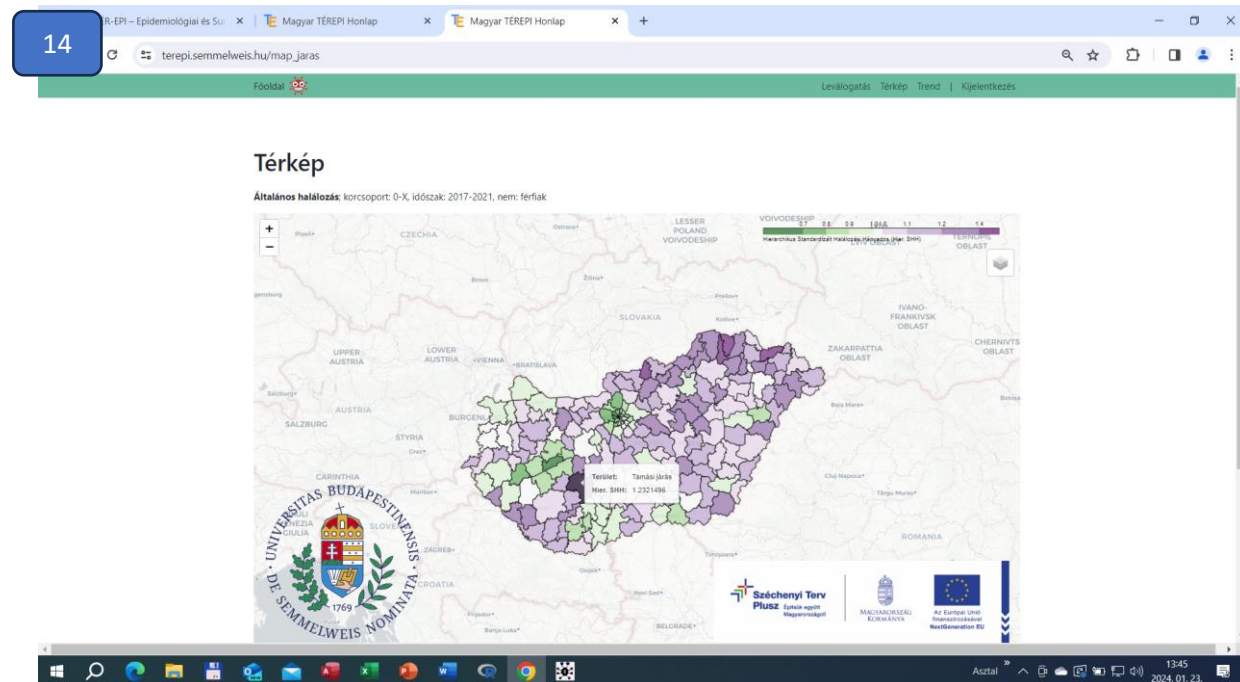
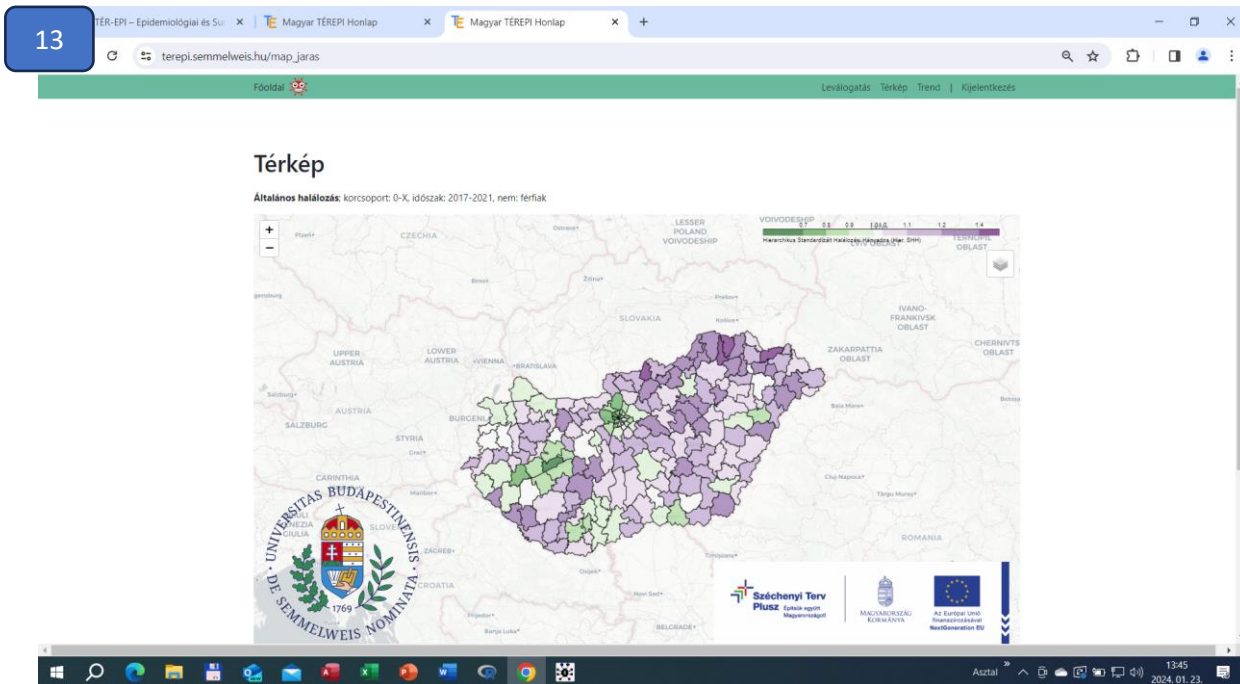
Kérem a térképet

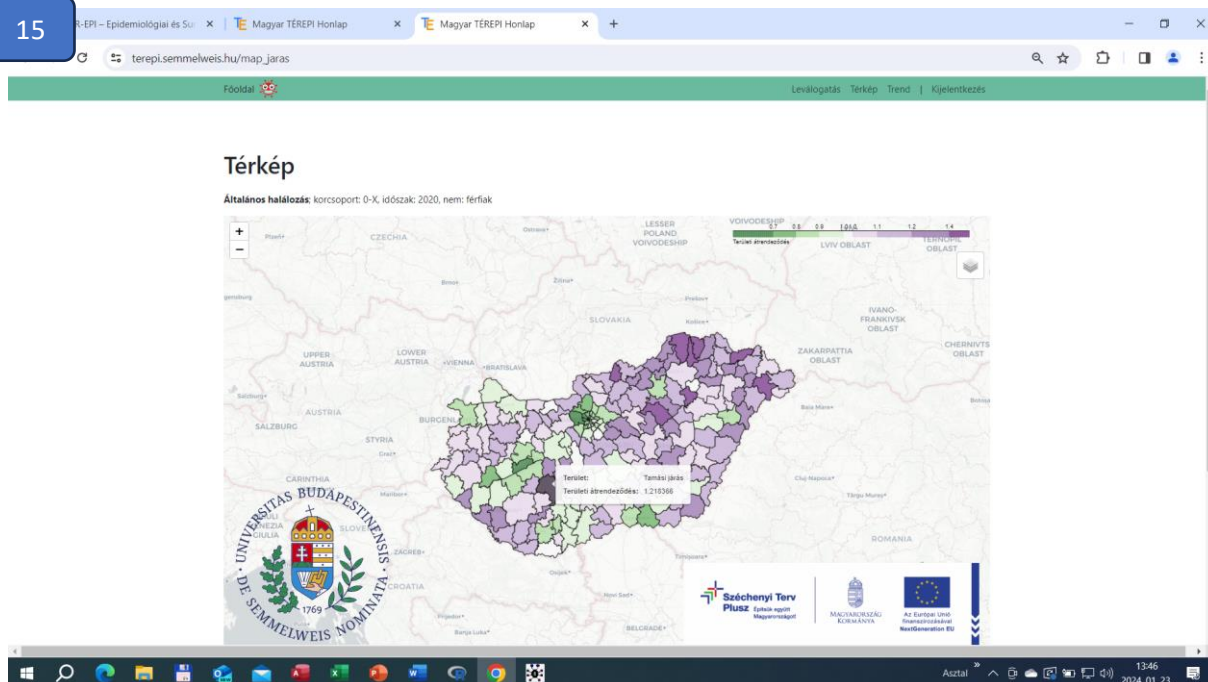

6. A „járási felosztású térkép”-re kattintva, a magyar lakosság járási szintű halálozási adatait kérdezhetik le (6). Ugyanúgy, ahogyan az 5. pontban részletezett vármegyei adatok lekérdezésekor, a legördülő sávokból választhatja ki a halál okát, a korcsoportot, az időszakot és a nemet a saját lekérdezési céljainak megfelelően. Így lekérdezhetők a járási szintű térképek a **az összevont időszakok (2017-2021, 2020-2021)** kiválasztásakor (13) **Standardizált Halálozási Hányadosok (lásd Módszertani útmutató)** megjelenítésével, és a kiválasztott járási területre helyezve a kurzort plusz információt nyerhet a járás megnevezéséről és a Standardizált Halálozási Hányados szintjéről (14).
- Ismételten felhívjuk a figyelmet arra**, hogy az SHH mutató közvetlen (járások, korcsoportok, nemek közötti) összehasonlításra nem alkalmas, csak az országos referencia szinttől való eltérés értelmezhető általa, az 5. pontban és a **Módszertani útmutatóban** leírtak szerint.

2007-től 2021-ig **az évenkénti** járási térképeken (15) stabilizált hányados mutatók kerülnek megjelenítésre, értelmezésük hasonló az SHH-hoz. Minden ilyen térkép esetén területi a halálozási eloszlás az adott időszak országos halálozási kockázatához viszonyítva értelmezhető, elemezhető! **Figyelem!** Az egyes járások esetén az évenként leolvasott SHH értékek **időbeli elemzésre NEM ALKALMASAK!** Ezen adatok a lekérdezés során a „Területi átrendeződés” oszlopban található (15).

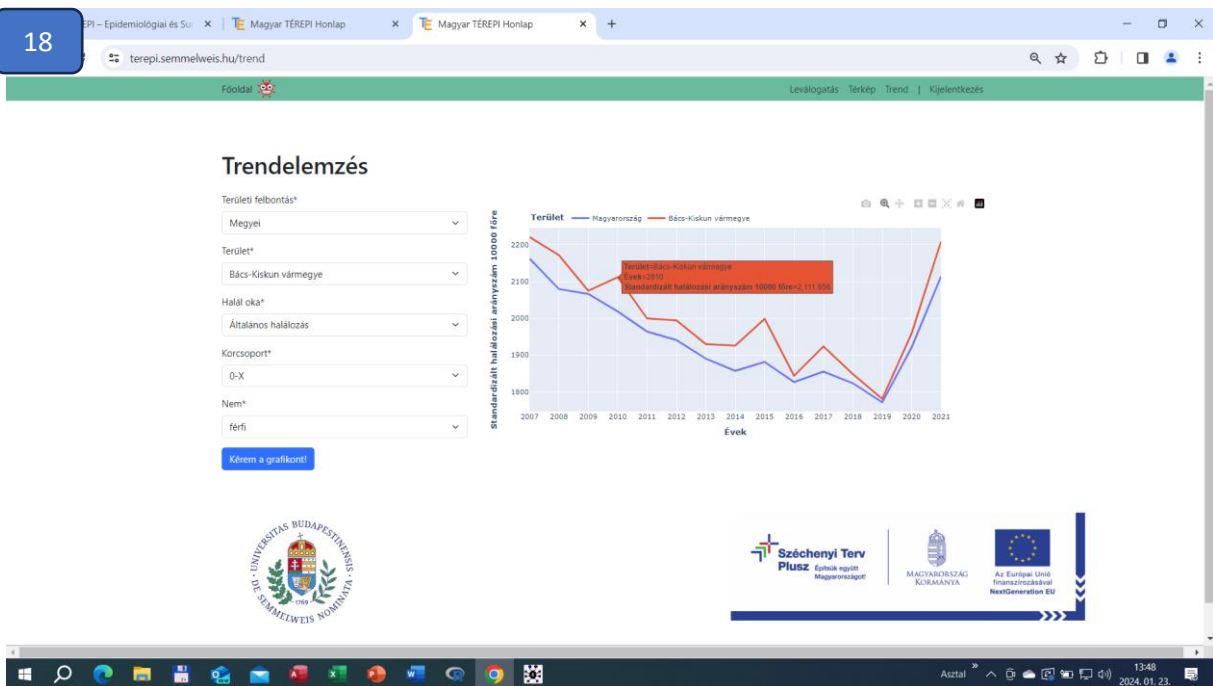
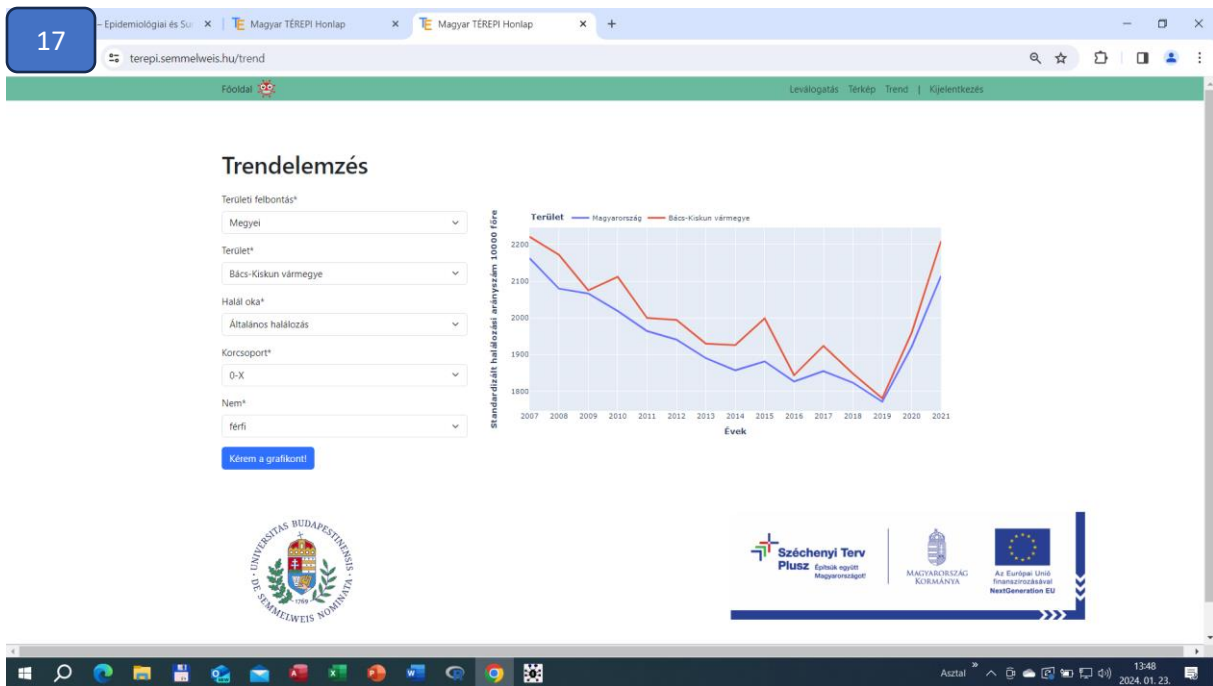
15

16

A „Trendelemzés” esetén szintén vármegyei és járási felbontású adatokat lehet letölteni. Az eddigiekben leírt lekérdezési beállítások után a vármegyei és járási grafikonok letölthetők a „Kérem a grafikonot” gombra kattintva (16).

A vármegyei szintű grafikonokon évenként kerültek ábrázolásra a **10000 főre vetített Standardizált Halálozási Arányszámok (SHA)** a vármegye és Magyarország vonatkozásában (17). Amennyiben egy-egy év adatához helyezzük a kurzort, úgy az adott évet, a kiválasztott terület nevét és a vonatkozó SHA értéket találjuk (18). A vármegyei és a magyar SHA értékek, számításukból eredően, **közvetlen összehasonlításra alkalmasak**.

A járási szintű trendelemzés esetében módszertanilag csak a kiválasztott járási népesség **becsült halálozási kockázatának** tendenciája és ennek az országos tendenciához való viszonya elemezhető 19

A becsült halálozási kockázat relatív értékeit járásonként, korcsoportonként, nemenként, halálokonként **összehasonlítani TILOS** (lásd Módszertani útmutató)!

19

terepi.semmelweis.hu/trend

Trendelemzés

Területi felbontás*

Járás

Terület*

Alkai járás

Halál oka*

Általános halálozás

Korcsoport*

0-X

Nem*

Férfi

[Kérem a grafikon!](#)

© SE Epidemiológiai és Surveillance Központ 2023

8. Legvégül az „Adatok leválogatása” opció esetében is vármegyei és járási felbontású (20) adatokat tölthetünk le, saját elemzési céljainknak megfelelő lekérdezés beállításával (21) excel formátumban (22 23). Felhívjuk figyelmét arra, hogy a táblázatban fellelhető mutatók és statisztikai valószínűségeik tekintetében a **Módszertani útmutatót** tekintsek mérvadónak! Továbbá kiemeljük, hogy az intervallumszerű adatsorokat (így a 2017-2021, illetve a 2020-2021) külön kell lekérnie.

20

terepi.semmelweis.hu/levalogatas

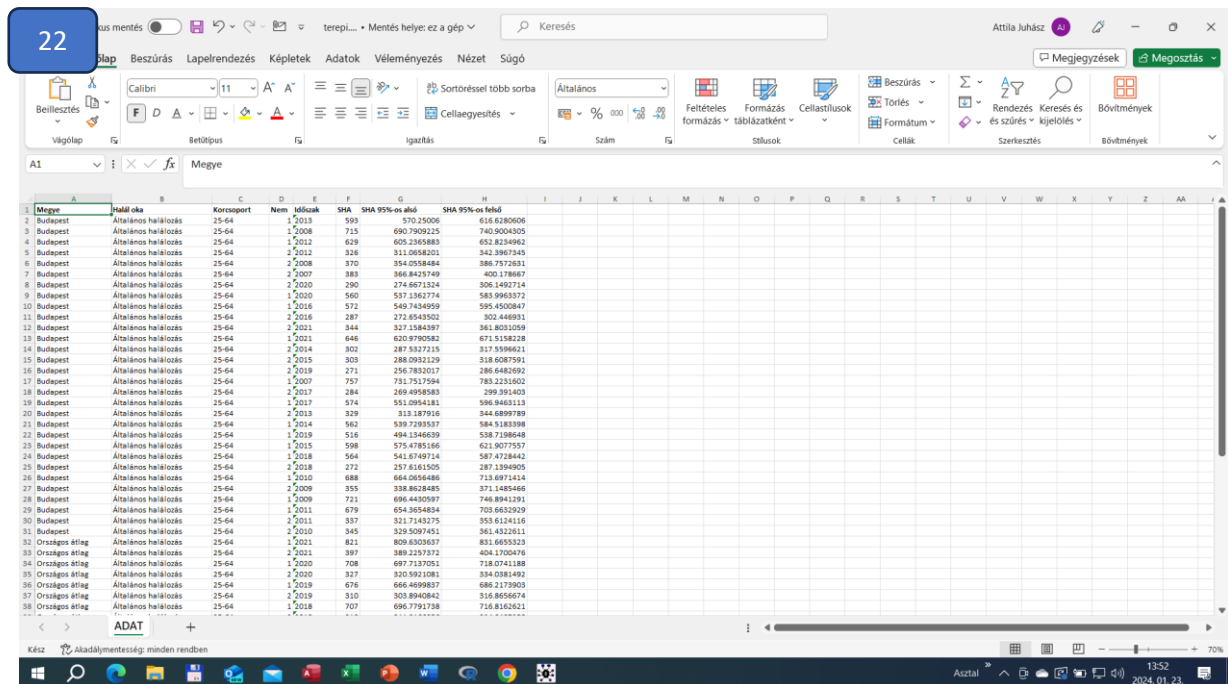
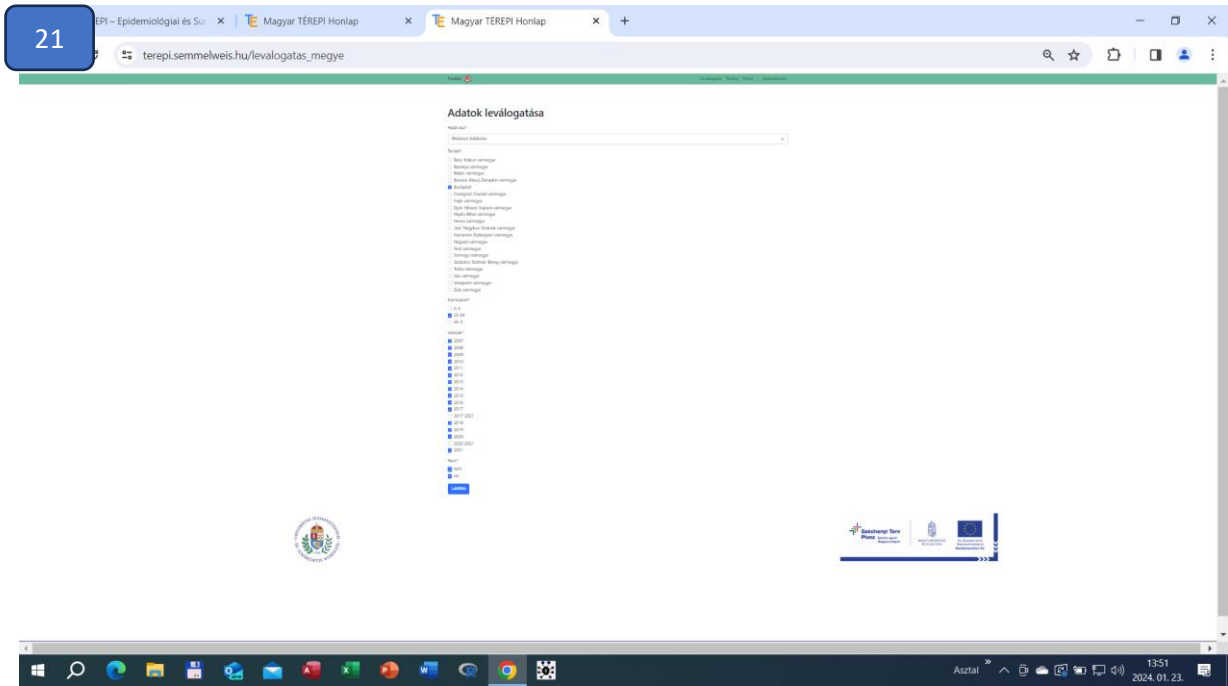
Adatok leválogatása

Megyei szintű adatok

Járás szintű adatok

© SE Epidemiológiai és Surveillance Központ 2023

A vármegyei szintű, **évenkénti** lekérdezés esetében a letöltött excel tábla tartalmazza a vármegye nevét, a kiválasztott halálok megnevezését, a kiválasztott korcsoportot, nemet és időszakot (azaz az adott évet), valamint a Standardizált Halálozási Arányszámokat és azok Megbízhatósági Tartományának határait (22). Az **összevont időszakra** vonatkozó excel táblázat abban különbözik csupán, hogy a Standardizált Halálozás Arányszám és Megbízhatósági Tartománya helyett a Standardizált Halálozási Hányadost és Megbízhatósági Tartományait tartalmazza.

A járási szintű, **évenkénti** lekérdezés esetében a járás, valamint az országos átlag vonatkozásában található meg a táblázatban a kiválasztott halálok, a kiválasztott korcsoport, nem és év tekintetében a

trend mutató és a járási területi átrendeződés mutatója, továbbá mindkettő valószínűségi értékei (). Az **összevont időszakra** vonatkozó járási excel táblázat abban különbözik csupán a vármegyeitől, hogy ez a tábla tartalmazza a járási Hierarchikus Bayes-becsléssel stabilizált Standardizált Halálozási Hányados értékeket, illetve azok statisztikai valószínűségét is. Kérjük, a mutatók értelmezéséhez használja a **Módszertani útmutatót!**

23

Járás	Hálói oka	Kecsoport	Nem	Évek	Trend	P_trend	Területi átrendeződés	P_terület
2	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2007	1.5651	0.9994804	1.500113	0.8270492
3	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2008	1.3489	0.9998363	1.137421	0.8441077
4	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2009	1.2706	0.998475	1.092172	0.8732918
5	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2010	1.1728	0.9752627	1.061778	0.7717395
6	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2011	1.18	0.9784473	1.118963	0.814933
7	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2012	1.1193	0.9170672	1.101703	0.8834742
8	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2013	1.0097	0.7992097	1.117284	0.9119713
9	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2014	1.1085	0.8971637	1.17505	0.9758172
10	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2015	1.0825	0.835267	1.168637	0.9717108
11	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2016	1.0539	0.7396592	1.169822	0.971783
12	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2017	0.9927	0.4631121	1.109898	0.8951854
13	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2018	0.9634	0.324353	1.074802	0.8061101
14	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2019	0.9549	0.2875183	1.114519	0.9014187
15	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2020	1.0382	0.672085	1.160242	0.9607664
16	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2021	1.3469	0.9991455	1.30009	0.9975228
17	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2007	1.64	0.999726	1.493939	0.9987118
18	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2008	1.4683	0.999165	1.338165	0.9988154
19	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2009	1.2716	0.8884017	1.178323	0.9407263
20	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2010	1.2184	0.9687774	1.176395	0.9377221
21	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2011	1.1581	0.9164781	1.130199	0.8737778
22	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2012	1.1874	0.9468395	1.188313	0.9458709
23	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2013	1.0915	0.7920688	1.113746	0.8452242
24	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2014	1.0024	0.5074797	1.040248	0.640484
25	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2015	0.9979	0.4910799	1.011879	0.5419165
26	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2016	0.9667	0.3770469	1.047835	0.6637446
27	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2017	1.0783	0.7562921	1.153943	0.9033279
28	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2018	1.0539	0.6846271	1.153768	0.9064807
29	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2019	1.0226	0.5800512	1.151334	0.8986415
30	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2020	1.1789	0.920602	1.260976	0.9801122
31	Országnyi járás	Általános halálozás	25-64	2021	1.4579	0.9984551	1.294293	0.9800291
32	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2007	1.238			
33	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2008	1.1746			
34	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2009	1.1499			
35	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2010	1.105			
36	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2011	1.0576			
37	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2012	1.02			
38	Országos átlag	Általános halálozás	25-64	2013	0.9614			